

**BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

19 november 2024

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek
teneinde de dierenbeschermingsverenigingen
de bevoegdheid toe te kennen
om in rechte op te treden**

Amendement

*Zie:***Doc 56 0226/ (B.Z. 2024):**

- 001: Wetsvoorstel van mevrouw Almaci c.s.
002: Amendement.
003: Advies van de Raad van State.

**CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE**

19 novembre 2024

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code judiciaire
afin d'habiliter
les associations de protection animale
à agir en justice**

Amendement

*Voir:***Doc 56 0226/ (S.E. 2024):**

- 001: Proposition de loi de Mme Almaci et consorts.
002: Amendement.
003: Avis du Conseil d'État.

00598

Nr. 2 van de heer **De Smet**

Art. 3 (*nieuw*)

Een artikel 3 invoegen, luidende:

“Art. 3. § 1. Onverminderd de regels inzake de rechtsprekende bevoegdheid stelt de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, op verzoek van de procureur des Konings, van een administratieve overheid dan wel van een rechtspersoon die op duurzame en effectieve wijze de bescherming en het welzijn van de dieren nastreeft in het raam van zijn maatschappelijk doel, het bestaan vast van elke strafrechtelijk laakbare handeling die een kennelijke schending of een ernstige dreiging van een schending vormt van een of meer bepalingen van de wetten, decreten, ordonnances, reglementen of besluiten betreffende het dierenwelzijn en die het leven van het betrokken dier of de betrokken dieren in het gedrang brengt of kan brengen.

Hij kan de staking bevelen van de voor het dierenwelzijn bedreigende handelingen waarvan de uitvoering reeds is begonnen of maatregelen opleggen ter preventie van de uitvoering ervan dan wel ter voorkoming van de aantasting van het dierenwelzijn. Vóór elk debat ten gronde moet worden gepoogd de partijen te verzoenen.

De voorzitter kan de overtreder een termijn toestaan om zich naar de opgelegde maatregelen te schikken.

§ 2. De vordering wordt ingesteld en behandeld zoals in kort geding, overeenkomstig de artikelen 1035 tot 1041 van het Gerechtelijk Wetboek.

Zij kan eveneens worden ingesteld bij verzoekschrift, dat in vier exemplaren wordt neergelegd ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg of naar die griffie wordt verzonden bij een ter post aangetekende brief.

De griffier van de rechtbank verwittigt onverwijld de tegenpartij bij gerechtsbrief en nodigt haar uit te verschijnen op zijn vroegst drie dagen en uiterlijk acht dagen na de verzending van de gerechtsbrief, waarbij een exemplaar van de vordering in kort geding of van het inleidend verzoekschrift is gevoegd.

N° 2 de M. **De Smet**

Art. 3 (*nouveau*)

Insérer un article 3, rédigé comme suit:

“Art. 3. § 1er. Sans préjudice des règles régissant les compétences juridictionnelles, le président du tribunal de première instance, à la requête du procureur du Roi, d’une autorité administrative ou d’une personne morale, poursuivant de manière durable et effective, dans le cadre de son objet social, la protection et le bien-être des animaux, constate l’existence de tout acte pénalement répréhensible, constituant une violation manifeste ou une menace grave de violation d’une ou de plusieurs dispositions des lois, décrets, ordonnances, règlements ou arrêtés relatifs au bien-être des animaux mettant en péril ou étant susceptible de mettre en péril la vie de l’animal ou des animaux concerné(s).

Il peut ordonner la cessation d’actes qui ont formé un commencement d’atteinte au bien-être animal ou imposer des mesures visant à prévenir l’exécution de ces actes ou à empêcher des atteintes au bien-être animal. Avant tout débat au fond, une tentative de conciliation a lieu.

Le président peut accorder au contrevenant un délai pour se conformer aux mesures ordonnées.

§ 2. L’action est formée et instruite selon les formes du référé conformément aux articles 1035 à 1041 du Code judiciaire.

Elle peut également être formée par requête. Celle-ci est déposée en quatre exemplaires au greffe du tribunal de première instance ou envoyée à ce greffe par lettre recommandée à la poste.

Le greffier du tribunal avertit sans délai la partie adverse par pli judiciaire et l’invite à comparaître au plus tôt trois jours, au plus tard huit jours, après l’envoi du pli judiciaire auquel est joint un exemplaire de la demande en référé ou de la requête introductive.

De vordering in kort geding of het verzoekschrift vermeldt op straffe van nietigheid:

1. de dag, de maand en het jaar;
2. de naam en de zetel van de vereniging;
3. de naam en het adres van de rechtspersoon of de natuurlijke persoon tegen wie de vordering in kort geding of het verzoekschrift wordt ingesteld;
4. het onderwerp en de uiteenzetting van de middelen van de vordering in kort geding of het verzoekschrift;
5. de handtekening van de eiser of van zijn advocaat.

Over de vordering in kort geding of het verzoekschrift wordt uitspraak gedaan niettegenstaande enige, voor dezelfde feiten ingestelde strafvordering.

De uitspraak over de strafvordering die betrekking heeft op feiten waartegen een vordering tot staking is ingesteld, wordt opgeschort totdat inzake de vordering tot staking een beslissing is gewezen die in kracht van gewijsde is gegaan.

Tijdens de opschorting wordt de verjaring van de strafvordering geschorst. Er kan ook uitspraak worden gedaan over een tegenvordering wegens tergend en roekeloos geding.

§ 3. Het vonnis over de vordering tot staking is uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande elk hoger beroep en zonder borgtocht.

Tegen het vonnis kan beroep worden ingesteld."

VERANTWOORDING

Aangezien de milieubeschermingsverenigingen beschikken over een vorderingsrecht op grond waarvan zij zowel de stopzetting van voor het milieu schadelijke handelingen kunnen verkrijgen als een burgerlijke rechtsvordering kunnen instellen wanneer overtredingen schade toebrengen aan het milieu (wet van 12 januari 1993 betreffende een

À peine de nullité, la demande en référé ou la requête contient:

1. l'indication des jour, mois et an;
2. la dénomination et le siège de l'association;
3. le nom et l'adresse de la personne morale ou physique contre laquelle la demande en référé ou la requête est formée;
4. l'objet et l'exposé des moyens de la demande en référé ou la requête;
5. la signature du demandeur ou de son avocat.

Il est statué sur la demande en référé ou la requête nonobstant toute action pénale intentée en raison des mêmes faits.

Il est sursis à statuer sur l'action pénale relative à des faits faisant l'objet d'une action en cessation, jusqu'à ce qu'une décision passée en force de chose jugée ait été rendue relativement à l'action en cessation.

Pendant la surséance, la prescription de l'action publique est suspendue. Il peut également être statué sur une demande reconventionnelle fondée sur le caractère téméraire ou vexatoire de l'action.

§ 3. Le jugement rendu sur l'action en cessation est exécutoire par provision nonobstant tout recours et sans caution.

Le jugement est susceptible d'appel."

JUSTIFICATION

Dès lors que les associations de protection de l'environnement disposent d'un droit d'action leur permettant tantôt d'obtenir la cessation d'actes y portant atteinte, tantôt de se constituer partie civile lorsque des faits infractionnels causent un dommage à l'environnement (loi du 12 janvier 1993 consacrant un droit d'action en matière de protection de

vorderingsrecht inzake bescherming van het leefmilieu), zouden ook de dierenbeschermingsverenigingen over een dergelijke mogelijkheid moeten kunnen beschikken.

Derhalve lijkt het onontbeerlijk dat de wetgeving evolueert en de dierenbeschermingsverenigingen een vorderingsrecht verkrijgen waardoor ze:

— in rechte kunnen optreden en, in bepaalde gevallen, een strafvordering kunnen opstarten;

— de staking kunnen verkrijgen van handelingen die het leven van het dier of van de dieren in kwestie in het gedrang brengen of kunnen brengen, wanneer die handelingen een kennelijke schending of een ernstige dreiging van een schending vormen van de toepasselijke wetgeving en regelgeving betreffende het dierenwelzijn.

Dit amendement strekt ertoe het beschikkend gedeelte van het ter bespreking voorliggend wetsvoorstel aan te vullen; een en ander werd overgenomen uit wetsvoorstel DOC 56 0378/001.

l'environnement) pareille possibilité doit pouvoir être réservée aux associations de protection animale.

Par conséquent, il apparaît indispensable que la législation évolue vers l'octroi d'un droit d'action en faveur des associations de protection animale leur permettant:

— d'agir en justice avec, dans certains cas, le déclenchement de l'action publique;

— d'obtenir la cessation d'actes mettant en péril, ou étant susceptibles de le faire, la vie de l'animal ou des animaux visé(s), lorsque ces actes constituent une violation manifeste ou une menace grave de violation des législations et réglementations applicables en matière de bien-être animal.

Le présent amendement qui vise à compléter le dispositif de la proposition de loi à l'examen est tiré de la proposition de loi DOC 56 0378/001.

François De Smet (DéFI)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

20 januari 2025

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek
teneinde de dierenbeschermingsverenigingen
de bevoegdheid toe te kennen
om in rechte op te treden**

Amendement

Zie:

Doc 56 **0226/ (B.Z. 2024):**

- 001: Wetsvoorstel van mevrouw Almaci c.s.
- 002: Amendement.
- 003: Advies van de Raad van State.
- 004: Amendement.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

20 janvier 2025

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code judiciaire
afin d'habiliter
les associations de protection animale
à agir en justice**

Amendement

Voir:

Doc 56 **0226/ (S.E. 2024):**

- 001: Proposition de loi de Mme Almaci et consorts.
- 002: Amendement.
- 003: Avis du Conseil d'État.
- 004: Amendement.

00945

Nr. 3 van mevrouw **Almaci**, de heer **Van Hecke** en mevrouw **Schlitz**

Art. 2

Het voorgestelde lid aanvullen met de volgende zin:

“Een rechtspersoon, die de bescherming van en de zorg voor dieren als wezens met gevoel beoogt, kan evenwel de strafvordering niet instellen via een rechtstreekse dagvaarding voor de strafrechter.”

VERANTWOORDING

Dit amendement beoogt gevolg te geven aan onder meer het advies B.II.6/023/2024/TC van het College van procureurs-generaal d.d. 22 oktober 2024 en houdt rekening met de opmerkingen die werden geformuleerd tijdens de hoorzittingen van respectievelijk 22 oktober en 10 december 2024.

Artikel 2 van het wetsvoorstel bewaakt thans reeds de toegang tot de rechter bij de nieuwe vorderingsmogelijkheid door vier bijkomende voorwaarden op te leggen aan dierenbeschermingsorganisaties. Het gaat om dezelfde voorwaarden waaraan rechtspersonen ter verdediging van de fundamentele rechten moeten voldoen om een ontvankelijke rechtsvordering te kunnen instellen (artikel 17, tweede lid, 1° tot 4° Ger. W.).

Toch leeft bij sommigen enigszins de bezorgdheid dat (ondanks die drempelverhogende voorwaarden) deze nieuwe proceduremogelijkheden door dierenbeschermingsverenigingen kunnen worden aangegrepen om zelf veelvuldig actief op te treden. Dit amendement voorkomt derhalve dat het strafrechtelijk beleid van het openbaar ministerie en de normale voortgang van de opsporingsonderzoeken zouden kunnen worden verstoord door het instellen van de strafvordering via een rechtstreekse dagvaarding voor de strafrechter.

Meyrem Almaci (Ecolo-Groen)
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)
Sarah Schlitz (Ecolo-Groen)

N° 3 de Mme **Almaci**, M. **Van Hecke** et Mme **Schlitz**

Art. 2

Compléter l’alinéa proposé par la phrase suivante:

“Une personne morale visant à protéger et à soigner les animaux en tant qu’êtres sensibles ne peut toutefois pas tenter d’action par citation directe devant le juge pénal.”

JUSTIFICATION

Le présent amendement vise notamment à donner suite à l’avis B.II.6/023/2024/TC du Collège des procureurs généraux du 22 octobre 2024 et tient compte des observations formulées à l’occasion des auditions qui se sont tenues respectivement les 22 octobre et 10 décembre 2024.

L’article 2 de la proposition de loi contrôle déjà aujourd’hui l’accès à la justice dans le cadre de la nouvelle possibilité d’introduire une action en imposant quatre conditions supplémentaires aux organisations de protection animale. Il s’agit des mêmes conditions que celles que doivent remplir les personnes morales visant à défendre les droits fondamentaux pour pouvoir intenter une action recevable (article 17, alinéa 2, 1° à 4°, du Code judiciaire).

Toutefois, certains se disent préoccupés (malgré ces conditions plus strictes) par le fait que les associations de protection animale pourraient se saisir de ces nouvelles possibilités d’intenter une procédure pour multiplier les actions en justice. Le présent amendement empêche dès lors que la politique criminelle du ministère public et le cours normal des informations puissent être entravés par une action intentée par citation directe devant le juge pénal.